

Střední škola, základní škola a mateřská škola JISTOTA, o.p.s.

**ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM
PRO PŘEDŠKOLNÍ
VZDĚLÁVÁNÍ**

Barevný svět v naší školce

Obsah

1	Identifikační údaje.....	3
2	Charakteristika školy.....	5
2.1	Úplnost a velikost školy	5
2.2	Vybavení školy: (materiální, prostorové, technické, hygienické).....	6
2.3	Využívané didaktické a terapeutické techniky a metody	7
2.4	Charakteristika pedagogického sboru (velikost sboru, kvalifikovanost).....	8
2.5	Charakteristika cílové skupiny žáků.....	8
2.6	Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce	8
2.7	Spolupráce s rodiči a jinými subjekty.....	9
2.8	Charakteristika ŠVP	10
3	Podmínky a organizace vzdělávání v MŠ	14
3.1	Věcné podmínky.....	14
3.2	Životospráva	15
3.3	Psychosociální podmínky	15
3.4	Organizace	16
3.5	Řízení MŠ.....	17
3.6	Personální a pedagogické zajištění	18
3.7	Spoluúčast rodičů	19
3.8	Vnitřní režim v MŠ speciální.....	19
4	Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami	20
4.1	Pojetí vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními	20
4.2	System péče o děti s přiznanými podpůrnými opatřeními v mateřské škole.....	21
4.3	Podmínky vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními.....	22
4.4	Vzdělávání dětí nadaných.....	22
4.5	Vzdělávání dětí od dvou do tří let	23
5	Charakteristika ŠVP v MŠ speciální	24
5.1	Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami.....	25
5.2	Cíl programu:.....	26
5.3	Metody naší vzdělávací práce:	26
5.4	Individuální práce s dětmi předškolního věku.....	27
5.5	Vybrané klíčové kompetence	27
	(ke kterým v rámci integrovaných bloků směřujeme)	27
5.6	Dílčí vzdělávací cíle	29
	(co pedagog u dítěte podporuje).....	29
5.7	Vzdělávací nabídka.....	30
	(co pedagog dítěti nabízí).....	30
5.8	Očekávané výstupy.....	32
	(co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže).....	32
5.9	Rizika.....	34
6	Vzdělávací obsah v MŠ speciální.....	35
6.1	PODZIM.....	36
6.2	ZIMA	39
6.3	JARO	40
6.4	LÉTO.....	42
7	Hodnocení a evaluační činnosti v MŠ speciální.....	44
7.1	Evaluační systém v mateřské škole	44
	Evaluace a autoevaluace vychází z (metody a postupy):	45

1 Identifikační údaje

Název vzdělávacího programu:

Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání.

Vypracován podle Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání.

Motivační název:

Barevný svět v naší školce

„Od učení moudrosti a od vzdělání ducha nemá být nikdo vyjímán, neřku-li vzdalován.“

Jan Ámos Komenský

Předkladatel:

Název školy	Střední škola, základní škola a mateřská škola JISTOTA, o.p.s.
REDIZO	600025667
IČ	25342924
Adresa školy	Tetín 1506/1, 796 01, Prostějov
Ředitelka školy	PhDr. Marie Turková
Kontakty	turkova@pvtetin.cz, paulova@pvtetin.cz
Telefon	603 837 992, 582 360 007
e-mail	pvtetin@pvtetin.cz
www	www.pvtetin.cz
Fax:	582 360 007

Zřizovatel:

Zřizovatel: OS na pomoc zdravotně postiženým LIPKA

Adresa zřizovatele: Tetín 1506/1, 796 01 Prostějov

Telefon: **582 360 295**

e-mail: OSLIPKA@OSLIPKA.cz

www: www.OSLIPKA.cz

Části školy:

Mateřská škola

Základní škola

Základní škola praktická

Základní škola speciální

Praktická škola jednoletá

Praktická škola dvouletá

Školní jídelna a výdejna stravy

Školní družina

Platnost dokumentu: od 1. 10. 2013

Odpovědný pracovník:

Mgr. Marie Paulová- zástupkyně ředitele

Bc. Michaela Kouřilová - učitelka MŠ

Mgr. Věra Vyroubalová- učitelka MŠ

Koordinátor ŠVP: Mgr. Petr Rejkuba

Projednáno pedagogickou radou: 11. 11. 2015

Schváleno školní radou: 28. 11. 2015

Zpracoval: kolektiv učitelek MŠ

Aktualizace s účinností: 1. 1. 2016

2 Charakteristika školy

2.1 Úplnost a velikost školy

Škola je zřízena pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami (kombinace postižení). Je školou úplnou – poskytuje komplexní vzdělávání na 1. a 2. stupni. Vzdělávání v současnosti probíhá v 1 třídě MŠ, 8 třídách základní školy a ve 3 třídách střední školy ve Výšovicích. V oblasti základního vzdělávání poskytujeme vzdělávání ve třídách základní školy, základní školy praktické a základní školy speciální (včetně rehabilitačního programu). Výchovně-vzdělávací péče je poskytována ve školní družině, v pravidelné zájmové činnosti (kroužky: keramický, pracovní terapie, pěvecký – muzikoterapie, práce s počítačem), v logopedické poradně, v poradně pro děti s poruchou autistického spektra, v poradně pro prevenci sociálně patologických jevů, v poradně profesionální orientace a formou nepravidelné zájmové činnosti.

Kapacita školy:

- základní škola má 56 žáků, z toho 28 základní škola a základní škola praktická a 28 základní škola speciální;
- přípravný stupeň základní školy speciální má 7 žáků;
- mateřská škola má 5 žáků.

Každý žák má vypracovaný individuální vzdělávací plán (dále jen „IVP“) a tak lze vzdělávat v jedné třídě žáky základní školy i základní školy praktické. Ke všem žákům se přistupuje zcela individuálně.

Škola je umístěna v těsné blízkosti centra města. Je snadno dostupná městskou hromadnou dopravou ze zastávky Brněnská. Vzhledem k naplněnosti autobusů MHD žáky jiných škol není možné přepravovat v pravidelných linkách děti na vozíčkách. Žáci ze vzdálených míst okresu a z jiných okresů jsou do školy a ze školy dopravováni automobily školy nebo automobilem partnerské organizace Občanského sdružení LIPKA (dále jen „OS LIPKA“). U školy je také dostatek parkovacích míst (přímo v ulici Tetín, v atriu školy, případně u komunikace na Brněnské ulici).

2.2 Vybavení školy: (materiální, prostorové, technické, hygienické)

a) Materiální vybavení

Škola má k dispozici široké spektrum didaktických pomůcek (učebnic, pracovních sešitů, metodických příruček, výukových CD, videokazet, DVD, filmů, knih, ap.), a sportovního náradí a náčiní, hudební nástroje (klavír, elektronické klávesy, kytary, sadu orffovských melodických a rytmických nástrojů), keramickou pec, podpurné rehabilitační pomůcky (vertikalizační fixační stojany, polohovací židle Aris, chodítka, relaxační bazény s kuličkami, polohovací pomůcky, ap.). Každá třída má svůj televizor současně s videorekordérem a DVD přehrávačem, dva počítače, tiskárnu nebo scanner, relaxační místnost Snoezelen, vybavenou cvičnou kuchyní, vybavené školní dílny, školní pozemek, cvičebnu, keramickou dílnu, multifunkční dílnu, součástí školy je oddechový kout na školní zahradě.

Každá třída je vybavena prostorem pro výuku (lavicemi individuálně výškově nastavitelnými se zvedací deskou, židlemi nastavitelnými podle velikosti žáků a bezprašnou tabulí pro psaní fixem). Každá třída je vyzdobena didaktickými obrázky z oblasti aktuálně probíraného učiva i nástěnkami s výrobky žáků, všechny místnosti jsou barevně vymalované. V každé třídě je také relaxační koutek s kobercem a polštářky a dostatkem materiálu pro volno-časové aktivity, v řadě tříd jsou i válendy nebo postýlky pro odpočinek dětí a žáků, ribstoly, v některých třídách jsou rotopedy ap.

b) Prostorové vybavení

Škola využívá polovinu budovy Tetín 1. Druhou polovinu využívá OS LIPKA. Pro střední školu jsou prostory ve Výšovicích.

Škola má k dispozici:

- 12 tříd;
- školní dílnu (pro práci se dřevem, kovem a dalšími materiály);
- cvičnou kuchyni, kde probíhá vyučování vaření a domácích prací;
- tělocvičnu-cvičebnu (vybavení: žíněnky, ribstoly, gymnastické míče, overbally, rotopedy, posilovací přístroje, trampolína apod., tělesná výchova může probíhat i na nedalekém dětském hřišti na Sídlišti Tylova ul. – Brněnská);
- relaxační místnost pro multisenzorickou výchovu tzv. Snoezelen;
- jídelnu (obědy a svačinky dovážíme z vedlejší školy);
- výdejnu stravy;
- keramickou dílnu;
- multifunkční dílnu;
- školní pozemek;
- zahradu s oddechovým koutem;
- 2 kanceláře;
- šatny, které jsou umístěny ve vestavných skříních na chodbách

- Biofeedback
- cvičný byt ve Výšovicích, který slouží k nácviku sebeobsluhy a vedení domácnosti

Prostory školy odpovídají didaktickým, hygienickým a estetickým požadavkům. Informační a komunikační technologie jsou vyučovány v kmenových třídách na počítačích určených pro žáky a současně v externích prostorech (v počítačové učebně projektu HANDICAP ve Výšovicích, kde je k dispozici 12 počítačů).

Běžná výuka a výuka přírodovědných předmětů (fyzika, chemie, přírodopis) probíhá s využitím specializovaných pomůcek v kmenových třídách.

c) Technické vybavení

Vybavení výpočetní technikou již odpovídá Standardu ICT. Každá třída je vybavena dvěma počítači, z nichž jeden je určen pro pedagoga a jeden pro žáky. Každý počítač je připojen k síti a poskytuje neomezený přístup k internetu. Pro prezentaci při výuce je k dispozici také dataprojektor, promítací plátno a interaktivní tabule. Každá stanice má nainstalován balík kancelářských aplikací MS Office a celou řadu výukových programů. Žáci mají možnost pracovat s dotykovými monitory a senzorovými klávesnicemi.

Učitelé mají prostor pro přípravu na vyučování a další administrativní práce ve svých kmenových učebnách.

d) Hygienické vybavení

Prostor pro udržování osobní hygieny je umožněn v dostatečném množství sociálních zařízení vybavených umyvadly, papírovými ručníky, mýdly ap. K dispozici jsou sprchy v každém nadzemním podlaží, kde je i dostatečné množství WC včetně bezbariérových.

Udržování duševní hygieny podporuje relaxační multisenzorická místnost tzv. Snoezelen.

2.3 Využívané didaktické a terapeutické techniky a metody

- fixace písmen s pomocí první hlásky ve slově, cvičení fonematického sluchu;
 - analyticko-syntetická metoda výuky čtení (osvojení písmene – spojení do slabiky – vytváření slov s otevřenou slabikou);
 - globální čtení (určení názvu obrázku – přidělování slov – párování slov, rozlišování slov bez opory obrázku);
 - procvičení celých paží, prstů a zápěstí před psaním s využitím motivačních říkanek;
 - uvolnění spazmů na prstech a dlaních před psaním s využitím masáží a kuličky;
 - průpravná grafomotorická cvičení (kroužení, tečkování, svislé a vodorovné krátké a dlouhé čáry, vlny, smyčky);
 - psaní prvků velkých tiskacích písmen s využitím hůlkové písanky;
 - metoda demonstrace a rozboru obrázku;

- metoda soustředěného poslechu a rozboru jednoduché pohádky a říkanky s využitím ilustračních obrázků;
- gymnastika mluvidel, dechová a fonační cvičení;
- aktivní muzikoterapie (hra na rytmické orffovské nástroje při zpěvu písničky, bušení do nástrojů – vybití energie, jednoduchá rytmická cvičení – rychlé a pomalé tleskání);
- receptivní muzikoterapie (hudebně-pohybové hry s využitím rytmických orffovských nástrojů);
- využití canisterapie;
- rehabilitace v nestátním zdravotnickém zařízení OS LIPKA;

2.4 Charakteristika pedagogického sboru (velikost sboru, kvalifikovanost)

Všichni pedagogové splňují kvalifikační předpoklady pro přímou výchovnou činnost ve škole zřízené pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami podle zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících.

Na škole působí tito specializovaní pedagogičtí pracovníci: ředitel, 2 zástupci ředitele, výchovný poradce, metodik prevence sociálně patologických jevů, poradce pro žáky s poruchou autistického spektra, koordinátor-metodik ICT, koordinátor ŠVP, školní logoped, školní psycholog, 3 vedoucí metodických sdružení.

Všichni pedagogičtí pracovníci se dále vzdělávají. Absolvovali kurzy informační gramotnosti v rámci SIPVZ, s programem Bakaláři, účastní se řady školení a odborných konferencí zaměřených na rozšiřování znalostí a vědomostí v oblasti speciální pedagogiky, pedagogiky a psychologie a jednotlivých předmětů. Všichni pracovníci jsou pravidelně proškolení v oblasti Bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, požární ochrany a v oblasti poskytování První pomoci, získávání financí z ESF ap.

2.5 Charakteristika cílové skupiny žáků

Cílovou skupinou žáků jsou děti se speciálními vzdělávacími potřebami (kombinace postižení), u kterých je indikováno zařazení do speciálního režimu vzdělávání a žáci, kteří nezvládají požadavky, které jsou kladeny v „klasické“ základní škole. Naši žáci vyžadují individuální přístup a omezení v některých předmětech. Na základě individuálních schopností a možností každého jedince mají vypracovaný individuální vzdělávací plán nebo plán osobnostního rozvoje.

2.6 Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce

Mezi dlouhodobé projekty se řadí především akce, při kterých dochází ke kontaktům s intaktní běžnou populací ve snaze o maximální možnou integraci zdravotně postižených do běžné společnosti. Patří mezi ně především akce:

- společná výuka s dětmi z „klasických“ škol „Kluci holky pojd'te mezi nás“;
- setkání se sportovci – basketbalisté, tenisté;
- pravidelné zapojení rodičů žáků do práce zájmových kroužků
- sportovní dopoledne ve spolupráci se ZŠ E. Valenty v Prostějově – 1x ročně;
- pravidelná kulturní vystoupení a prezentace školy u přátel a sponzorů školy;
- hipoterapie - HELIOS Mostkovice;
- canisterapie 1x týdně ve škole;
- den na dopravním hřišti – 2x ročně;
- každoročně sponzorujeme mládě mravenečníka v ZOO Olomouc na Svatém Kopečku, škola má adoptivní smlouvu;
- divadelní představení v divadle i ve škole;
- dobročinná aukce, jejíž výnos se využívá ve prospěch školy – 1x ročně;
- spolupráce s TESCO Stores ČR a.s. při veřejné sbírce a stálá výstava prací žáků a informace o škole na nástěnce v TESCOU;
- svoz dětí do školy;
- vypracovávání projektů na získání finančních prostředků z fondů Evropské unie;
- spolupráce s obcí Výšovice na Projektu HANDICAP – chráněné bydlení, rehabilitace, střední škola, apod.
- výměna zkušeností s pedagogy a žáky z Rakouska, Itálie, Švédska, Dánska; účast a vystoupení na Mezinárodním hudebním festivalu.

2.7Spolupráce s rodiči a jinými subjekty

Spolupráce s rodiči probíhá každodenně při pravidelných kontaktech s pedagogy a na společných třídních schůzkách, kde mají možnost vznášet náměty k práci školy.

- 4x ročně a dle potřeby jsou svolávána celoškolská setkání rodičů, kde jsou seznámeni s plánem práce, výroční zprávou, rozpočtem ap.;
- rodičům je nabízena účast v zájmových kroužcích, která je využívána a velmi se osvědčuje;
- rodiče organizují pro žáky školy různé akce;
- zastoupení rodičů ve školské radě

Škola spolupracuje se všemi institucemi místní správy a samosprávy, obzvláště s:

- Městským úřadem v Prostějově;
- Krajským úřadem Olomouckého kraje;
- obcí Výšovice.

Spolupráce s dalšími organizacemi:

- spolupráce s OS LIPKA, které naši škola poskytuje služby rehabilitace a klinické logopedie, svozu a rozvozu dětí a žáků do školy a ze školy;
- spolupráce se středními školami: SZŠ Prostějov, RG Prostějov, CMG Prostějov, SPŠO Prostějov a SOU obchodní Prostějov při zajišťování humanitárních veřejných sbírek, humanitárních aukcí ap.;
- PF UP v Olomouci, SPGŠ Přerov, VOŠPS a SPGŠ Kroměříž, FF UP v Olomouci, PF MU Brno, CARITAS Olomouc, RG Prostějov, LF UP v Olomouci, Střední škola sociální péče a služeb Zábřeh, SPGŠ Boskovice, SZŠ Prostějov, CMG Prostějov – studenti vykonávají na naší škole průběžnou a dlouhodobou praxi;
- CREDO Olomouc, Uničov – výměna zkušeností a vzájemné stáže.
- Úřad práce Prostějov, veřejná služba

2.8 Charakteristika ŠVP

1) Zaměření školy

Naše škola poskytuje vzdělávání pro žáky se zdravotním postižením a to v několika oborech základní školy příp. základního vzdělávání:

- základní škola
- základní škola praktická;
- základní škola speciální.

Tento školní vzdělávací program se vypracovává pro žáky v oboru základní škola. Cílovou skupinu tvoří žáci s kombinovanými vadami bez diagnostikované mentální retardace, u kterých je indikováno zařazení do speciálního režimu vzdělávání. Vyžadují tedy odlišný přístup ve vzdělávání, než který je prosazován na majoritních základních školách.

Vzdělávání našich žáků základní školy se vyznačuje těmito specifiky:

- pro každého žáka se vypracovává IVP, který je individuálně upraven pro každého žáka, garantuje individuální přístup a v případě potřeby je konzultován se školským poradenským zařízením;
- ve třídách je snížený počet žáků;
- se žáky základní školy se v jedné třídě vzdělávají i žáci základní školy praktické;
- vzdělávání je úzce propojeno s další speciálně pedagogickou a rehabilitační péčí (fyzioterapie, klinická a školní logopedie, spolupráce se školním psychologem, hipoterapie, canisterapie a cvičení v rehabilitačním bazénu);

- dochází ke spolupráci s dalšími odborníky (s lékaři, psychology, sociálními pracovníky apod.);
- výuka je přizpůsobována aktuálnímu zdravotnímu stavu a charakteru postižení jednotlivých žáků – po konzultaci se školským poradenským zařízením dochází k přizpůsobování obsahu, didaktických prostředků a případně i délky vyučování.

Vzhledem k výše uvedeným specifickým je vzdělávání zaměřeno na:

- poskytování maximální možné speciálně-pedagogické podpory vzdělávání
- vedení ke kompenzaci handicapu;
- překonávání problémů, které způsobuje zdravotní postižení;
- umožnění maximálního možného kontaktu s většinovou populací spoluprací s majoritními základními školami v regionu (pravidelné návštěvy, pořádání společných kulturních a sportovních akcí), pořádání dnů otevřených dveří a informovanost veřejnosti o našich aktivitách pomocí hromadných vzdělávacích prostředků a vlastních internetových stránek.
- vedení k integraci a maximální zařazení žáků do života společnosti, jejich co možná největší samostatnost a nezávislost pomocí pracovního vyučování a dalších předmětů na podporu budoucí profesionální orientace;
- poskytování maximální motivace k dalšímu celoživotnímu vzdělávání a sebevzdělávání;
- podporu multidisciplinární spolupráce s dalšími odborníky a školskými poradenskými zařízeními (spolupráce na IVP, konzultace výjimek ve vzdělávání a užití specifických didaktických prostředků);
- bližší komunikaci s rodinou a dohled na propojení školního vzdělávání a práce v domácím prostředí pomocí pravidelných třídních schůzek a informování pomocí internetu a elektronické pošty;
- vzdělávání v klidném prostředí s motivačními a stimulačními prvky;
- využívání nejmodernějších vyučovacích metod, které budou podporovat kreativitu, spolupráci a vzájemnou pomoc, zejm. projektové a tvořivé vyučování;
- maximální podporu výuky pomocí informačních a komunikačních technologií (využití prezentační techniky a softwaru, využití výukových programů, vyhledávání informací na internetu, zařazení samostatného předmětu Informační a komunikační technologie);
- podporu vzdělávání cizím jazykům: Anglický jazyk – povinný, Německý jazyk – jako volitelný a zařazovat do výuky informace o evropské tradici a dějinách a současných aktivitách Evropské unie;
- úzkou spoluprací s mimoškolními a zájmovými aktivitami (zejm. se školní družinou, zájmovými kroužky a dalšími mimoškolními aktivitami sportovního a kulturního charakteru).

2) Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných

Při zjišťování mimořádného nadání žáků škola spolupracuje s poradenským pracovištěm a na základě závěrů odborného vyšetření sestavuje a realizuje IVP. Do výuky je zařazována práce v diferencovaných skupinách podle nadání žáka. Pro nadaného žáka učitel připravuje a zadává odpovídající školní práci a rozvíjí úroveň jeho dovedností v oblasti jeho nadání. Případně jsou pro určitou výukovou oblast vytvářeny skupiny žáků s talentem z různých ročníků.

Pro žáky mimořádně nadané a žáky se zvýšeným zájmem o vzdělávání vytváříme ve škole vhodné podmínky, důraz je kladen na prostorové i materiální zajištění kvalitní výuky náročného obsahu, vhodných forem a metod práce:

- zadáváme individuální a samostatné úkoly, tolerujeme vlastní pracovní tempo, důležitý je individuální přístup;
- tvoříme IVP;
- zařazujeme volitelné předměty podle zájmů žáků;
- vedeme školní kroužky, příp. doporučíme vhodné kroužky dosažitelné mimo školu;
- nabízíme možnost uplatnění výtvarných, slohových a jiných prací mimo školu (soutěže, výstavy, prezentace);
- dbáme na to, aby měli žáci slušné vychování a nedocházelo k porušování dohodnutých pravidel a řádů, pěstujeme v nich toleranci, trpělivost a ochotu pomáhat ostatním.

3) Prevence sociálně patologických jevů na škole

Vychází z konkrétních podmínek školy a pomáhá zachycovat rizikové faktory v chování žáků, vychovává žáky k zdravému životnímu stylu a vede k rozvoji osobnostních rysů dětí, je při ní uplatňována řada forem a metod působení na jednotlivce i skupiny dětí.

V případě jakýchkoliv problémů mohou žáci vyhledat pomoc u školního psychologa nebo u svých třídních učitelů. Také rodiče mají možnost obrátit se s dotazy, informacemi nebo žádostmi o pomoc na školního psychologa.

Škola stanovila tato pravidla:

Žáci nesmí přechovávat, užívat, získávat či distribuovat alkohol, cigarety a neznámé toxické látky v budově školy ani na akcích pořádaných školou. Při prokázaném porušení tohoto zákazu budou vyvozeny sankce v souladu se školním řádem.

Minimální preventivní program je zaměřen na prevenci sociálně patologických jevů, k nimž patří např.: kouření, alkoholismus, drogová závislost, gamblerství, promiskuita ve spojení s nemocí AIDS, rasismus, intolerance, šikana a záškoláctví.

Cíle:

- výchova dětí a mládeže ke zdravému životnímu stylu, k zodpovědnosti ke zdraví, osobní a duševní hygieně, výživě, pohybové aktivitě;
- osvojení pozitivního sociálního chování;
- rozvoj osobnosti – komunikace, sociální dovednosti;
- informace o působení návykových látek na organismus;
- rozvoj dovedností vedoucích k odmítání všech forem sebeustrukce;
- rozvoj dovedností vedoucích k potlačení agresivity;
- vhodné využívání volného času žáků;
- poskytování informací z oblasti prevence společně s nácvikem sociálních dovedností;
- využívání skupinových forem práce, pěstování mezilidských vztahů – práva dítěte;
- právní aspekty sociálně patologických jevů;
- poradenská činnost.

Prevence je směřována do několika oblastí:

- vyučování;
- volnočasové aktivity – kroužky;
- jednorázové akce – besedy, exkurze, soutěže;
- spolupráce s PPP, SPC;
- spolupráce s rodiči na třídních schůzkách i mimo ně

4) Enviromentální vzdělávání, výchova a osvěta

Základní nástrojem Environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty (dále jen „EVVO“) na naší škole je roční program přizpůsobený, jak aktuálním možnostem, tak i místním i regionálním podmínkám, který vypracovává pověřený školní koordinátor.

V programu EVVO řešíme:

- možnosti uplatnění EVVO v jednotlivých předmětech, s přihlédnutím k individuálním možnostem a schopnostem jednotlivců;
- způsoby přístupu ke zkoumání a uvědomování si vztahů člověka a prostředí a významu udržitelnosti rozvoje;
- spolupráci školy s rodinou a ostatními subjekty při utváření správných postojů k životnímu prostředí;
- celoškolské aktivity zaměřené k EVVO;
- spolupráci školy s dalšími školami – /vzájemné předávání zkušeností/;
- kontakty školy s nevládními organizacemi zaměřenými na ekologickou výchovu;
- další vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti EVVO;

3 Podmínky a organizace vzdělávání v MŠ

MŠ je jednotřídní, celkem vzdělává 5 dětí s kombinovanými vadami. Ve školce pracují 1 učitelka na celý úvazek, jedna učitelka na částečný úvazek a jedna asistentka pedagoga. MŠ, ZŠ a SŠ má společné ředitelství. Třídní učitelka MŠ má na starost organizaci výchovy a vzdělávání v MŠ. Učitelé a asistent pedagoga splňují vzdělání. V MŠ jsou dále využíváni dobrovolníci.

3.1 Věcné podmínky

Věcné (materiální) podmínky mateřské školy jsou plně vyhovující, jestliže:

- Mateřská škola má dostatečně velké prostory (podlahová plocha i objem vzduchu atd. dle příslušného předpisu) a takové prostorové uspořádání, které vyhovuje nejrozličnějším skupinovým i individuálním činnostem dětí.
- Dětský nábytek, tělocvičné nářadí, zdravotně hygienické zařízení (umývárna, toalety) i vybavení pro odpočinek dětí (lůžka) jsou přizpůsobeny antropometrickým požadavkům, odpovídají počtu dětí, jsou zdravotně nezávadné a bezpečné a jsou estetického vzhledu.
- Vybavení hračkami, pomůckami, náčiním, materiály a doplňky odpovídá počtu dětí i jejich věku; je průběžně obnovováno a doplňováno a pedagogy plně využíváno.
- Hračky, pomůcky, náčiní a další doplňky nebo alespoň jejich podstatná část je umístěna tak, aby je děti dobře viděly, mohly si je samostatně brát a zároveň se vyznaly v jejich uložení; jsou stanovena pravidla pro jejich využívání pedagogy i dětmi.
- Je dbáno na dostatečné soukromí dětí – hrací a relaxační koutky (bazén s kuličkami). Děti mají dostatek prostoru i času pro spontánní hru.
- Prostředí je upraveno tak, aby dětské práce byly přístupné dětem i jejich rodičům.
- Na budovu školy bezprostředně navazuje zahrada. Tyto prostory jsou vybavené tak, aby umožňovaly dětem rozmanité pohybové a další aktivity.
- Všechny vnitřní i venkovní prostory školy splňují bezpečnostní a hygienické normy dle platných předpisů (týkajících se např. čistoty, teploty, vlhkosti vzduchu, osvětlení, hlučnosti, světla a stínu, alergizujících či jedovatých látek a rostlin).
- Provoz v MŠ je od 6,45 do 15,00 hod. Třída je v přízemí, pro děti je zde jedna místnost, užívaná jako herna, jídelna i ložnice. Je to dostatečně velký prostor pro individuální i skupinovou práci.
- Do denního programu jsou zařazovány pravidelně rehabilitace, logopedická péče, hippoterapie, canisterapie, návštěva solné jeskyně, Biofeedback, Snoezelen. Prostorné místnosti jsou vybaveny účelovým zařízením pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami, různými kompenzačními a relaxačními pomůckami (chodítka, fixační stojan, rehabilitační balón, bazén s kuličkami aj.).

3.2 Životospráva

Životospráva dětí v mateřské škole je plně vyhovující, jestliže:

- dětem je poskytována plnohodnotná a vyvážená strava (dle předpisu). Je zachována vhodná skladba jídelníčku, dodržována zdravá technologie přípravy pokrmů a nápojů, děti mají stále k dispozici ve třídě dostatek tekutin a mezi jednotlivými podávanými pokrmy jsou dodržovány vhodné intervaly. Je nepřijatelné násilně nutit děti do jídla.
- Je zajištěn pravidelný denní rytmus a řád, který je však současně natolik flexibilní, aby umožňoval organizaci činností v průběhu dne přizpůsobit potřebám a aktuální situaci (aby např. rodiče mohli své děti přivádět podle svých možností, aby bylo možné reagovat na neplánované události v životě mateřské školy).
- Děti jsou každodenně a dostatečně dlouho venku, program činností je přizpůsobován okamžité kvalitě ovzduší.
- Děti mají dostatek volného pohybu nejen na zahradě, ale i v interiéru mateřské školy.
- V denním programu je respektována individuální potřeba aktivity, spánku a odpočinku jednotlivých dětí (např. dětem s nižší potřebou spánku je nabízen jiný klidný program namísto odpočinku na lůžku). Donucovat děti ke spánku na lůžku je nepřijatelné.
- Učitelé se sami chovají podle zásad zdravého životního stylu a poskytují tak dětem přirozený vzor.

Režim pobytu venku je flexibilní, v závislosti na počasí a aktuální smogové situaci. Během celého dne jsou na základě rozpisu děti rehabilitovány a navštěvují klinického logopeda v OS LIPKA, pracují s psychologem školy. Časy jednotlivých činností jsou orientační. Vždy dbáme na to, aby děti nebyly vytrženy z činnosti a aby se jednotlivé části dne nenásilně prolínaly. Učitelé se sami chovají podle zásad zdravého životního stylu a poskytují tak dětem přirozený vzor.

3.3 Psychosociální podmínky

Psychosociální podmínky jsou pro vzdělávání dětí plně vyhovující, jestliže:

- Děti i dospělí se cítí v prostředí mateřské školy dobře, spokojeně, jistě a bezpečně.
- Nově přichozí dítě má možnost postupně se adaptovat na nové prostředí i situaci.
- Učitelé respektují potřeby dětí (obecně lidské, vývojové a individuální), reagují na ně a napomáhají v jejich uspokojování (jednají nenásilně, přirozeně a citlivě, navozují situace pohody, klidu, relaxace apod.). Děti nejsou neúměrně zatěžovány či neurotizovány spěchem a chvatem ani nadměrnou náročností prováděných činností.
- Všechny děti mají rovnocenné postavení a žádné z nich není zvýhodňováno ani znevýhodňováno. Jakékoliv projevy nerovností, podceňování a zesměšňování dětí jsou nepřijatelné.

- Volnost a osobní svoboda dětí je dobře vyvážená s nezbytnou mírou omezení vyplývajících z nutnosti dodržovat v mateřské škole potřebný řád a učit děti pravidlům soužití.
- Dětem se dostává jasných a srozumitelných pokynů. Třída je pro děti kamarádkým společenstvím, v němž jsou zpravidla rády.
- Pedagogický styl, resp. způsob, jakým jsou děti vedeny, je podporující, sympatizující, projevuje se přímou, vstřícnou, empatickou a naslouchající komunikací učitele s dětmi. Je vyloučeno manipulování s dítětem, zbytečné organizování dětí z obavy o časové prostoje, podporování nezdravé soutěživosti dětí. Jakákoliv komunikace s dítětem, kterou dítě pociťuje jako násilí, je nepřijatelná.
- Je uplatňován pedagogický styl s nabídkou, který počítá s aktivní spoluúčastí a samostatným rozhodováním dítěte. Vzdělávací nabídka odpovídá mentalitě předškolního dítěte a potřebám jeho života (je dítěti tematicky blízká, jemu pochopitelná, přiměřeně náročná, dítěti užitečná a prakticky využitelná).
- Učitel se vyhýbá negativním slovním komentářům a podporuje děti v samostatných pokusech, je uznalý, dostatečně oceňuje a vyhodnocuje konkrétní projevy a výkony dítěte a přiměřeně na ně reaguje pozitivním oceněním, vyvaruje se paušálních pochval stejně jako odsudků.
- Ve vztazích mezi dospělými i mezi dětmi se projevuje vzájemná důvěra, tolerance, ohleduplnost a zdvořilost, solidarita, vzájemná pomoc a podpora. Dospělí se chovají důvěryhodně a spolehlivě (autenticky).
- Učitel se programově věnuje neformálním vztahům dětí ve třídě a nenásilně je ovlivňuje prosociálním směrem (prevence šikany a jiných sociálně patologických jevů u dětí).

3.4 Organizace

Organizační zajištění chodu mateřské školy je plně vyhovující, jestliže:

- Denní řád je dostatečně pružný, umožňuje reagovat na individuální možnosti dětí, na jejich aktuální či aktuálně změněné potřeby.
- Do denního programu jsou pravidelně (několikrát v týdnu) zařazovány řízené zdravotně preventivní pohybové aktivity.
- Učitelé se plně věnují dětem a jejich vzdělávání.
- Děti nacházejí potřebné zázemí, klid, bezpečí i soukromí.
- Při vstupu dítěte do mateřské školy je uplatňován individuálně přizpůsobený adaptační režim.
- Poměr spontánních a řízených činností je v denním programu vyvážený, a to včetně aktivit, které mateřská škola organizuje nad rámec běžného programu.

- Děti mají dostatek času i prostoru pro spontánní hru, aby ji mohly dokončit nebo v ní později pokračovat
- Veškeré aktivity jsou organizovány tak, aby děti byly podněcovány k vlastní aktivitě a experimentování, aby se zapojovaly do organizace činností, pracovaly svým tempem atp.
- Jsou vytvářeny podmínky pro individuální, skupinové i činnosti.
- Je dostatečně dbáno na osobní soukromí dětí. Pokud to děti potřebují, mají možnost uchýlit se do klidného koutku a neúčastnit se společných činností, stejně tak i možnost soukromí při osobní hygieně apod.
- Plánování činností vychází z potřeb a zájmů dětí, vyhovuje individuálním vzdělávacím potřebám a možnostem dětí.
- Pro realizaci plánovaných činností jsou vytvářeny vhodné materiální podmínky (věcné vybavení prostředí je dostatečné a kvalitní, pomůcky jsou připravovány včas).
- Nejsou překračovány stanovené počty dětí ve třídě.
- Děti jsou přijímány do MŠ podle kritérií projednaných po dohodě se SPC, PPP, lékařem, žádosti rodičů a rozhodnutí ředitele školy o zařazení dítěte do MŠ.
- Je přizpůsobena dětem se specifickými vzdělávacími potřebami.
- Správně stanovený režim dne pomáhá předcházet přetěžování dětí, střídáním činností je aktivizuje, vytváří základní sociální a kulturně hygienické návyky, ovlivňuje jejich duševní a tělesný rozvoj.
- Režim dne vychází ze specifických potřeb dětí a individuálních psychických a poznávacích procesů, je podmíněn důležitými aspekty: často střídat činnosti různého dynamického charakteru, nepřetěžovat děti, současně však maximálně využít všechny činnosti pro rozumový, tělesný a citový rozvoj dětí
 - časté opakování a procvičování naučeného
 - maximálně využívat možnost individuální práce s jednotlivcem
 - využívat speciální formy práce s dětmi při rehabilitaci, reedukaci, kompenzaci
 - respektovat zvýšenou potřebu odpočinku a relaxaci dětí se speciálně pedagogickými potřebami

3.5Řízení MŠ

Řízení mateřské školy je plně vyhovující, jestliže:

- povinnosti, pravomoci a úkoly všech zaměstnanců jsou jasně vymezeny.
- Je vytvořen funkční informační systém, a to jak uvnitř mateřské školy, tak navenek.
- Při vedení zaměstnanců ředitel vytváří ovzduší vzájemné důvěry a tolerance, zapojuje spolupracovníky do řízení mateřské školy, ponechává jim dostatek pravomocí a respektuje jejich názor. Podporuje a motivuje spoluúčast všech členů týmu na rozhodování o zásadních otázkách školního programu.

- Ředitel školy vyhodnocuje práci všech zaměstnanců, pozitivně zaměstnance motivuje a podporuje jejich vzájemnou spolupráci.
- Pedagogický sbor pracuje jako tým, zve ke spolupráci rodiče.
- Plánování pedagogické práce a chodu mateřské školy je funkční, opírá se o předchozí analýzu a využívá zpětnou vazbu.
- Ředitel vypracovává školní vzdělávací program ve spolupráci s ostatními členy týmu, případně s rodiči. Kontrolní a evaluační činnosti zahrnují všechny stránky chodu mateřské školy, jsou smysluplné a užitečné. Z výsledků jsou vyvozovány závěry pro další práci.
- Mateřská škola spolupracuje se zřizovatelem a dalšími orgány státní správy a samosprávy, popřípadě s jinými organizacemi v místě mateřské školy a s odborníky poskytujícími pomoc zejména při řešení individuálních výchovných a vzdělávacích problémů dětí.
- Pracovníci mateřské školy podléhají v řízení vedení školy. Za MŠ odpovídá ředitelce školy zástupce ředitelky. Učitelka na celý úvazek je současně pověřena vedením.
- Informace jsou předávány rodičům při denním styku, prostřednictvím nástěnek, internetu a rodičovských schůzek. Informace zaměstnancům jsou předávány prostřednictvím porad.

3.6 Personální a pedagogické zajištění

Personální a pedagogické podmínky vzdělávání jsou plně vyhovující, jestliže:

- všichni zaměstnanci, kteří pracují v mateřské škole jako pedagogičtí pracovníci, mají předepsanou odbornou kvalifikaci. Ti, kterým část odbornosti chybí, si ji průběžně doplňují.
- Pedagogický sbor, resp. pracovní tým funguje na základě jasně vymezených a společně vytvořených pravidel.
- Pedagogičtí pracovníci se sebevzdělávají, ke svému dalšímu vzdělávání přistupují aktivně.
- Ředitel podporuje profesionalizaci pracovního týmu, sleduje udržení a další růst profesních kompetencí všech pedagogů (včetně své osoby), vytváří podmínky pro jejich další systematické vzdělávání.
- Služby učitelů jsou organizovány takovým způsobem, aby byla vždy a při všech činnostech zajištěna optimální pedagogická péče o děti.
- Zaměstnanci jednájí, chovají se a pracují profesionálním způsobem (v souladu se společenskými pravidly a pedagogickými a metodickými zásadami výchovy a vzdělávání předškolních dětí).
- Specializované služby, jako je logopedie, rehabilitace či jiná péče o děti se speciálními vzdělávacími potřebami, ke kterým předškolní pedagog sám není dostatečně kompetentní, jsou zajišťovány ve spolupráci s příslušnými odborníky (speciálními pedagogy, školními či poradenskými psychology, lékaři, rehabilitačními pracovníky aj.).

3.7 Spoluúčast rodičů

Spoluúčast rodičů na předškolním vzdělávání je plně vyhovující, jestliže:

- ve vztazích mezi zaměstnanci školy a rodiči panuje oboustranná důvěra a otevřenost, vstřícnost, porozumění, respekt a ochota spolupracovat. Spolupráce funguje na základě partnerství.
- Učitelé sledují konkrétní potřeby jednotlivých dětí, resp. rodin, snaží se jim porozumět a vyhovět.
- Rodiče mají možnost podílet se na dění v mateřské škole, účastnit se různých programů, podle svého zájmu zde vstupovat do her svých dětí. Jsou pravidelně a dostatečně informováni o všem, co se v mateřské škole děje. Projevili-li zájem, mohou se spolupodílet při plánování programu mateřské školy, při řešení vzniklých problémů apod.
- Učitelé pravidelně informují rodiče o prospívání jejich dítěte i o jeho individuálních pokrocích v rozvoji i učení. Domlouvají se s rodiči o společném postupu při jeho výchově a vzdělávání.
- Zaměstnanci školy chrání soukromí rodiny a zachovávají diskrétnost v jejich svěřených vnitřních záležitostech. Jednají s rodiči ohleduplně, taktně, s vědomím, že pracují s důvěrnými informacemi. Nezasahují do života a soukromí rodiny, varují se přílišné horlivosti a poskytování nevyžádaných rad.
- Mateřská škola podporuje rodinnou výchovu a pomáhá rodičům v péči o dítě; nabízí rodičům poradenský servis i nejrůznější osvětové aktivity v otázkách výchovy a vzdělávání předškolních dětí.
- Rodiče jsou pravidelně informováni o dění v MŠ, mají možnost spolupodílet se na vedení školy. Třídní schůzky, individuální pedagogické konzultace, výstavy dětských prací na nástěnkách na chodbě, besídky pro rodiče – zahájení školního roku, vánoční besídka, zakončení školního roku, spoluúčast na výletech a různých akcích pořádaných školou.

3.8 Vnitřní režim v MŠ speciální

Denní režim

6.45 - 9.00	Příchod dětí do mateřské školy, předávání dětí pedagogickým pracovnícím do třídy, ranní filtr, spontánní zájmové aktivity, individuální speciální péče, rehabilitace, logopedie.
9.00 - 9.30	Osobní hygiena, dopolední svačina.
9.30 - 10.00	Individuální práce s dětmi řízená pedagogickými pracovníky.
10.00 - 11.45	Osobní hygiena, příprava na pobyt venku, pobyt venku, případně náhradní činnosti.
11.45 - 12.30	Hygiena, stolování – oběd.
12.30 - 14.00	Spánek a odpočinek dětí respektující rozdílné potřeby dětí, individuální

	práce s dětmi s nižší potřebou spánku.
14.00 - 15.00	Volné činnosti, individuální přístup a aktivity dětí řízené pedagogickými pracovníky, zaměřené především na hry, zájmové činnosti a pohybové aktivity dětí, v případě pěkného počasí mohou pobíhat na zahradě.
Stravování	Časový odstup jednotlivých jídel je asi 2,30 hod. Pitný režim je během celého dne (čaj, džus, voda).
Režim pobytu venku je flexibilní, v závislosti na počasí a aktuální smogové situaci. Během celého dne jsou na základě rozpisu děti rehabilitovány a navštěvují klinického logopeda v OS LIPKA, pracují s psychologem školy. Časy jednotlivých činností jsou orientační. Vždy dbáme na to, aby děti nebyly vytrženy z činnosti a aby se jednotlivé části dne nenásilně prolínaly.	

4Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

RVP PV vychází ve své základní koncepci z respektování individuálních potřeb a možností dítěte. Z toho důvodu je RVP PV základním východiskem i pro přípravu vzdělávacích programů pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami, ať už jsou tyto děti vzdělávány v běžné mateřské škole, či v mateřské škole zřízené podle § 16 odst. 9 školského zákona.

Dítětem se speciálními vzdělávacími potřebami je dítě, které k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření¹. Tyto děti mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření z výčtu uvedeného v § 16 školského zákona. Podpůrná opatření realizuje mateřská škola.

Podpůrná opatření se podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti člení do pěti stupňů². Podpůrná opatření prvního stupně uplatňuje škola nebo školské zařízení i bez doporučení školského poradenského zařízení na základě plánu pedagogické podpory (PLPP). Podpůrná opatření druhého až pátého stupně lze uplatnit pouze s doporučením ŠPZ³. Začlenění podpůrných opatření do jednotlivých stupňů stanoví Příloha č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb.

4.1 Pojetí vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními

Rámcové cíle a záměry předškolního vzdělávání jsou pro vzdělávání všech dětí společné. Při vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami je třeba jejich naplňování přizpůsobovat tak, aby maximálně vyhovovalo dětem, jejich potřebám i možnostem. Snahou pedagogů je stejně jako ve vzdělávání dětí, které speciální vzdělávací potřeby nemají –

¹ § 16 odst. 1 školského zákona.

² § 16 odst. 3 školského zákona.

³ § 16 odst. 2 školského zákona.

vytvoření optimálních podmínek k rozvoji osobnosti každého dítěte, k učení i ke komunikaci s ostatními a pomoci mu, aby dosáhlo co největší samostatnosti.

Při plánování a realizaci vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními je třeba mít na zřeteli fakt, že se děti ve svých individuálních vzdělávacích potřebách a možnostech liší. Účelem podpory vzdělávání těchto dětí je plné zapojení a maximální využití vzdělávacího potenciálu každého dítěte s ohledem na jeho individuální možnosti a schopnosti. Při vzdělávání dítěte se speciálními vzdělávacími potřebami učitel zahrnuje do svých vzdělávacích strategií podpůrná opatření. Podpůrná opatření prvního stupně stanovuje mateřská škola. Od druhého stupně podpory jsou podpůrná opatření stanovována ŠPZ po projednání se školou a zákonným zástupcem dítěte. Pravidla pro použití podpůrných opatření školou a školským zařízením stanovuje vyhláška č. 27/2016 Sb.

Závazný rámec pro obsahové a organizační zabezpečení předškolního vzdělávání všech dětí vymezuje RVP PV, který je východiskem pro tvorbu ŠVP. Podle ŠVP se uskutečňuje vzdělávání všech dětí dané mateřské školy. Pro děti s přiznanými podpůrnými opatřeními prvního stupně je ŠVP podkladem pro zpracování **PLPP** a pro děti s přiznanými podpůrnými opatřeními od druhého stupně podkladem pro tvorbu **IVP**. PLPP zpracovává škola samostatně, IVP zpracovává škola na základě doporučení ŠPZ.

Důležitou podmínkou úspěšnosti předškolního vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami je nejen volba vhodných (potřebám dětí odpovídajících) vzdělávacích metod a prostředků, které jsou v souladu se stanovenými podpůrnými opatřeními, ale i *uplatňování vysoce profesionálních postojů* učitelů i ostatních pracovníků, kteří se na péči o dítě a jeho vzdělávání podílejí. Rozvoj osobnosti dítěte s přiznanými podpůrnými opatřeními závisí na citlivosti a přiměřenosti působení okolí mnohem více, než je tomu u dítěte, které není ve svých možnostech primárně omezeno. Proto je nutné vytvořit podmínky pro jejich pozitivní přijetí. K tomu je nutné, mimo jiné, navázat úzkou spoluprací s rodiči všech dětí, citlivě s nimi komunikovat a předávat potřebné informace.

Při vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami spolupracuje učitel s dalšími odborníky, využívá služby školských poradenských zařízení.

4.2 Systém péče o děti s přiznanými podpůrnými opatřeními v mateřské škole

V ŠVP mateřská škola stanoví:

- pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování PLPP;
- pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování IVP.

V ŠVP může mateřská škola stanovit:

- náplň předmětů speciálně pedagogické péče;
- zodpovědné osoby a jejich role v systému péče o děti se speciálními vzdělávacími potřebami;
- pravidla pro zapojení dalších subjektů do systému vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami (zájmové organizace, vzdělávací instituce, sponzoři atd.).

Příklady konkrétních zaměření předmětů speciálně pedagogické péče jsou uvedeny v Příloze č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb. V případě mateřských škol a tříd zřízených podle § 16 odst. 9

školského zákona jsou v ŠVP vždy uváděny předměty speciálně pedagogické péče, ostatní mateřské školy tak činí v případě poskytování tohoto podpůrného opatření konkrétnímu dítěti.

4.3 Podmínky vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními

Podmínky pro vzdělávání dětí musí vždy odpovídat individuálním potřebám dětí.⁴ Podmínky pro vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními stanovuje školský zákon a vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných. Učitel zajišťuje tyto podmínky s ohledem na vývojová a osobnostní specifika těchto dětí a měl by být vzdělán v oblasti speciální pedagogiky.

Pro úspěšné vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními je potřebné zabezpečit (případně umožnit):

- uplatňování principu diferenciacce a individualizace vzdělávacího procesu při plánování a organizaci činností, včetně určování obsahu, forem i metod vzdělávání;
- realizaci všech stanovených podpůrných opatření⁵ při vzdělávání dětí;
- osvojení specifických dovedností v úrovni odpovídající individuálním potřebám a možnostem dítěte zaměřených na samostatnost, sebeobsluhu a základní hygienické návyky v úrovni odpovídající věku dítěte a stupni postižení;
- spolupráci se zákonnými zástupci dítěte, školskými poradenskými zařízeními, v případě potřeby spolupráci s odborníky mimo oblast školství;
- snížení počtu dětí ve třídě v souladu s právními předpisy;
- přítomnost asistenta pedagoga podle stupně přiznaného podpůrného opatření.

Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami v mateřských školách zřízených podle § 16 odst. 9 školského zákona se uskutečňuje na základě *školních vzdělávacích programů upravených podle speciálních vzdělávacích potřeb dětí*.

4.4 Vzdělávání dětí nadaných

Mateřská škola je povinna vytvářet ve svém školním vzdělávacím programu a při jeho realizaci podmínky k co největšímu využití potenciálu každého dítěte s ohledem na jeho individuální možnosti. To platí v plné míře i pro vzdělávání dětí nadaných.

V předškolním věku dítě prochází obdobím nerovnoměrného a skokového vývoje, mnohdy je těžké odlišit při identifikaci nadání dítěte od akcelerovaného vývoje v určité oblasti. Dítě, které vykazuje známky nadání, musí být dále podporováno.

⁴ Např. v oblasti věcného prostředí, životosprávy dětí, psychosociálního klimatu, organizace vzdělávání, personálního a pedagogického zajištění, spolupráce mateřské školy s rodinou apod.

⁵ § 16 odst. 2 školského zákona.

Vzdělávání dětí probíhá takovým způsobem, aby byl stimulován rozvoj jejich potenciálu včetně různých druhů nadání a aby se tato nadání mohla ve škole projevit a pokud možno i uplatnit a dále rozvíjet.

Mateřská škola je povinna zajistit realizaci všech stanovených podpůrných opatření pro podporu nadání podle individuálních vzdělávacích potřeb dětí v rozsahu prvního až čtvrtého stupně podpory⁶.

4.5Vzdělávání dětí od dvou do tří let

Předškolní vzdělávání lze organizovat pro děti od dvou let věku. Rámcové cíle a záměry vzdělávání, obsažené v RVP PV, jsou vhodné i pro vzdělávání⁷ dětí od dvou do tří let. Je však nezbytné uvědomovat si specifika, související s dosahovanou úrovní ve všech oblastech vývoje dítěte. Dvouleté dítě projevuje velkou touhu po poznání, experimentuje, objevuje. Poznává všemi smysly. Vymezuje se vůči ostatním, osamostatňuje se, bývá silně egocentrické. Neorientuje se v prostoru a čase, žije přítomností a situacemi, které ji naplňují. V pohybových aktivitách je méně obratné. Proti starším dětem má výrazně méně zkušeností. Rozdíly v jednotlivých oblastech vývoje dětí tohoto věku jsou velmi výrazné.

Pro dvouleté dítě je zařazení do mateřské školy nejčastěji první sociální zkušeností mimo širší rodinu. Obvykle se projevuje silnější potřebou vazby na dospělou osobu. Poznává nové vzorce chování dospělých i vrstevníků, vymezuje si vlastní prostor, přijímá vymezené hranice a nové role. Učitel zastává velmi významnou pozici, stává se zástupcem rodiče, jistotou a oporou dítěte v běžném dění i v budování vztahů s vrstevníky.

Dvouleté děti se nejvíce učí nápodobou, situačním učením, vlastním prožitkem a především hrou. Často vyžadují opakování činností, potřebují pravidelné rituály, zpravidla udrží pozornost jen velmi krátkou dobu. Podmínkou úspěšné pedagogické práce je citlivé přizpůsobování organizace se střídáním nabídky činností, trénováním návyků a praktických dovedností, ponecháním co největšího prostoru pro volné hry a pohybové aktivity.

1)Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let

Předškolní období je zásadní pro utváření celoživotních návyků, respektování pravidel a norem. Ve věku dvou let je dítě zpravidla připraveno tyto aspekty rozeznávat a přijímat. Pokud se v mateřské škole vzdělávají děti mladší tří let, je nutné zajistit kromě požadavků vymezených v kapitole 7 ještě další podmínky, které reagují na vývojová specifika, individuální potřeby, zájmy a možnosti těchto dětí. Dítě ve věku od dvou do tří let má některé potřeby jiné nebo intenzivnější než děti starší. Potřebuje stálý pravidelný denní režim,

⁶ Příloha č. 1 k vyhlášce č. 27/2016 Sb.

⁷ Pro výchovu, vzdělávání a péči o dítě předškolního věku v mateřské škole je dnes užíván termín „předškolní vzdělávání“. Tento pojem v sobě zahrnuje aspekty výchovné i vzdělávací – týká se zajištění zdravého rozvoje a prospívání každého dítěte, jeho učení, socializace i společenské kultivace.

dostatek emoční podpory, zajištění pocitu bezpečí, přiměřeně podnětné prostředí a činnosti, více individuální péče, srozumitelná pravidla.

Podmínky pro vzdělávání dětí od dvou do tří let jsou vyhovující, jestliže:

- Mateřská škola je vybavena dostatečným množstvím podnětných a bezpečných hraček a pomůcek vhodných pro dvouleté děti.
- Ve třídě s věkově homogenním uspořádáním pro dvouleté děti je použito více zavřených, dostatečně zabezpečených skříněk k ukládání hraček a pomůcek než ve třídě s věkově heterogenním uspořádáním. Tím je zajištěna bezpečnost dětí a předkládání přiměřeného množství podnětů pro tyto děti.
- Ve věkově heterogenní třídě jsou pro zajištění bezpečnosti jiným způsobem zneprístupněny bezpečnost ohrožující předměty. Ve třídě jsou nastavena dětem srozumitelná pravidla pro používání a ukládání hraček a pomůcek.
- Prostředí je upraveno tak, aby poskytovalo dostatečný prostor pro volný pohyb a hru dětí, umožňovalo variabilitu v uspořádání prostoru a zabezpečovalo možnost naplnění potřeby průběžného odpočinku.
- Mateřská škola je vybavena dostatečným zázemím pro zajištění hygieny dítěte.
- Šatna je vybavena dostatečně velkým úložným prostorem na náhradní oblečení a hygienické potřeby.
- Je zajištěn vyhovující režim dne, který respektuje potřeby dětí (zejména pravidelnost, dostatek času na realizaci činností, úprava času stravování, dostatečný odpočinek).
- Mateřská škola vytváří podmínky pro adaptaci dítěte v souladu s jeho individuálními potřebami.
- Dítěti je umožněno používání specifických pomůcek pro zajištění pocitu bezpečí a jistoty.
- Vzdělávací činnosti jsou realizovány v menších skupinách či individuálně, podle potřeb a volby dětí.
- Učitel uplatňuje k dítěti laskavě důsledný přístup, dítě pozitivně přijímá.
- V mateřské škole jsou aktivně podněcovány pozitivní vztahy, které vedou k oboustranné důvěře a spolupráci s rodinou.⁸

Péče o děti od dvou do tří let musí být organizačně a provozně zajištěna v souladu s platnými právními předpisy⁹.

5 Charakteristika ŠVP v MŠ speciální

⁸ Další informace jsou dostupné v informačním materiálu MŠMT Vzdělávání dětí od dvou do tří let v mateřské škole na: www.msmt.cz

⁹ Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, středním odborném a jiném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů; zákon č. 563/2004, o pedagogických pracovnicích a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů; zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví, ve znění pozdějších předpisů (a příslušné prováděcí předpisy); vyhláška č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů; vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných; vyhláška č. 410/2005 Sb., o hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání dětí a mladistvých, ve znění pozdějších předpisů a další.

Školní vzdělávací program s názvem „**BAREVNÝ SVĚT V NAŠÍ ŠKOLCE**“ vychází z RVP PV (rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání), který je základním pedagogickým dokumentem vymezujícím státem stanovený rámec předškolního vzdělávání. Skládá se ze čtyř integrovaných tematických celků, které korespondují s ročními obdobími. Každý tematický celek (klíčový integrovaný blok) je rozdělen na další podtémata. Úkolem školního vzdělávacího programu je všestranně a harmonicky rozvíjet osobnost dítěte, napomáhat mu v chápání okolního světa a připravovat ho na kvalitní život v něm. Usilujeme o spokojenost a pocit bezpečí dítěte a zaměřujeme se na pozitivní hodnocení jeho chování a výsledků práce.

Děti mají trvale dostatečně velkou nabídku podnětů, prostředí třídy je upraveno tak, aby umožňovalo dítěti spolupráci s kamarády, ale poskytovalo mu i prostor k relaxaci. U dětí podporujeme spontánní hru, mezi běžné metody a formy patří samostatná i skupinová práce, diskuze, hry, zaměřujeme se na různé výtvarné techniky. Na základě svých znalostí o vývoji dítěte a svého vztahu s dětmi a rodinami se snažíme vycházet vstříc individuálním potřebám a potenciálu každého dítěte. Uplatňujeme strategie a postupy k podpoře porozumění, dětské tvořivosti, zvědavosti, sociální spolupráci a zkoumání.

Rodiče jsou důležité osoby ve vzdělávání dětí, respektujeme je a podporujeme jejich aktivní zapojení v třídním a školním životě. Nabídka ŠVP pro PV je pro věk dětí docházejících do mateřské školy od 2 do 7 let.

Snažíme se vychovávat šťastné děti, k čemuž neodmyslitelně patří předávání lidských hodnot, na nichž mohou dále stavět ve svém budoucím životě. Požadavky na dítě jsou kladené v souladu s jeho mentální úrovní, druhem, stupněm a trváním poruchy při respektování individuality každého dítěte. Vzdělávání dětí se zdravotním postižením je převážně založeno na individuálním přístupu, každé dítě má vypracován **Individuální vzdělávací plán** (pod interním názvem **Plán osobnostního rozvoje dítěte**) podle svých schopností a možností.

5.1 Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

- **Děti s tělesným postižením**- mají možnost dostatečného pohybu při menším počtu dětí ve třídě, využívat kompenzační pomůcky- zaměření na rozvoj hrubé a jemné motoriky, rehabilitace 2x týdně, HIPOTERAPIE, CANISTERAPIE, míčkování, polohování, logopedie aj.
- **Děti se zrakovým postižením**- je zde možnost alternativních aktivit, užití kompenzačních pomůcek, zaměření na rozvoj smyslových orgánů.
- **Děti se sluchovým postižením**- dodržování sluchové hygieny, kompenzační pomůcky, zaměření na rozvoj a využívání ostatních smyslů.
- **Děti s mentální retardací**- zaměření na nácvik návyků osobní hygieny a sebeobsluhy, výměnný obrázkový komunikační systém (VOKS).

- **Děti s poruchou pozornosti** – potřebují zvýšený pedagogický dohled, je zde uplatněn individuální přístup, jsou využívány různé speciální didaktické pomůcky zaměřené na cvičení soustředění a pozornosti. Úzká spolupráce se SPC a rodiči.
- **Děti s poruchami řeči**- průběžná individuální i skupinová logopedická péče během pobytu v MŠ, pravidelná logopedická péče s klinickým logopedem (2x týdně).
- **Děti s více vadami a autismem**- nácvik návyků osobní hygieny a sebeobsluhy, autistický program, využití kompenzačních pomůcek (technické a didaktické).
- **Děti se sociálním znevýhodněním**- soustředit se na zlepšení komunikace, úzká spolupráce s rodinou, poradenství, individuální přístup.

5.2 Cíl programu:

- Naše mateřská škola speciální je zaměřena na **prožitkové učení** s důrazem na specifické potřeby dětí a zdravý životní styl.
- Vytváříme podmínky pro tělesnou, duševní a společenskou pohodu dítěte po dobu jeho pobytu v mateřské škole speciální. Klademe důraz na všestranný rozvoj jeho osobnosti, nadání a talentu.
- Hlavní důraz je kladen na rehabilitační a logopedickou péči, kompenzaci zdravotního postižení, hledání vhodných komunikačních cest.
- Vychováváme děti ke zdravému životnímu stylu se snahou pečovat i o jeho zdravou výživu.
- Usilujeme o dobré podmínky pro soužití dětí v kolektivu, posilujeme sebevědomí dětí a jejich důvěru ve vlastní schopnosti.
- Cíleně vytváříme vztah spolupráce mezi mateřskou školou a rodinou, základní školou, jejíž jsme součástí, městem a ostatní veřejností.

5.3 Metody naší vzdělávací práce:

(kterými naplňujeme cíle RVP)

Za podstatné považujeme prožitkové učení s pestrou nabídkou podnětů k učení a radost z něho.

Základní metodou naší práce je **hra**, která znamená učit se, komunikovat, představovat si, spolupracovat, tvořit, být šťastný, být svobodný, žasnout.

Děti pracují podle svých individuálních schopností a možností.

Rodičům i dětem nabízíme možnost podílet se aktivně na tvorbě programu školy.

Naším cílem je společně s rodiči vychovávat dítě spokojené, samostatné, připravené na život.

5.4 Individuální práce s dětmi předškolního věku

- **GRAFOMOTORIKA** – procvičování úchopu tužky, ramenního kloubu, uvolnění zápěstí, celkové procvičení ruky na pracovních listech.
- **LOGICKÉ HRY** – pexeso, stolní hry, puzzle (nabídka při ranních hrách).
- **METODA VOKS** – výměnný obrázkový komunikační systém.
- **AUTISTICKÝ PROGRAM**- komunikace prostřednictvím **PIKTOGRAMŮ**.
- Nabídka programů PC.
- **MOTORICKÉ CVIKY** – při individuálních i společných činnostech využíváme kompenzačních a didaktických pomůcek k procvičování koordinace a motoriky celého těla.
- **POZOROVÁNÍ A TESTY** – individuální práce s dětmi.
- Canisterapie, hiporehabilitace, solná jeskyně, bazální stimulace, muzikoterapie, rehabilitace, logopedie.

5.5 Vybrané klíčové kompetence

(ke kterým v rámci integrovaných bloků směřujeme)

K učení	Odhadnout své síly, učit se hodnotit osobní pokroky a oceňovat výkony druhých, soustředěné pozorování a zkoumání, objevování a dávání do
----------------	--

	<p>souvislostí, experimentace a při ní užívání jednoduchých postupů, ale i pojmů, znaků a symbolů.</p> <p>Klást otázky a hledat odpovědi, aktivně si všímat co se kolem děje, porozumět věcem, dějům, jevům, které kolem sebe vidí a poznávat, že se může mnohému naučit. Radovat se z toho, co dokázalo, co zvládlo.</p> <p>Užíváme metod J. A. Komenského: příkladů, nápodoby, vysvětlení, povzbuzení, pochvaly. Dále zásad J. A. Komenského: cílevědomosti, návaznosti, důslednosti, přiměřenosti, samostatnosti.</p>
K řešení problémů	<p>Pochopit, že vyhýbání se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou a může situaci příznivě ovlivnit, tedy na základě bezprostřední zkušenosti (prožitkové učení), postupování cestou pokusů a omylů, hledání variant a nápadů za využití fantazie a představivosti. Nebát se řešit problémy, na které stačí, známé a opakující se situace řešit samostatně, popřípadě s oporou dospělého.</p>
Komunikativní	<p>Snažit se vyjádřit vlastní myšlenky a názory slovy i gesty. Správně dýchat při řeči. Chápat, že dokázat se domluvit, být vstřícný, iniciativní a aktivní je výhodou. Průběžné rozšiřování slovní zásoby a její aktivní používání k dokonalejší komunikaci s okolím. Soustředěně dokázat poslouchat a vnímat krátký čtený text. Vědět, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se je učit.</p> <p>V naší mateřské škole pracuje učitelka, která má osvědčení logopedického asistenta, pracuje s dětmi v průběhu dne individuálně i skupinově, navazuje na práci klinického logopeda, který provádí logopedickou péči dvakrát týdně. Skupinová náprava je zaměřená především na rozvoj slovní zásoby, rozvoj hlasové výchovy, rozvíjení sluchové diferenciacce, sluchové analýzy a syntézy, správné tvoření vět.</p>
Sociální a personální	<p>Správně reagovat na pokyn dospělého, postupně uplatňovat iniciativu v různých činnostech, být zdvořilý k dětem i k dospělým, vědomě dodržovat základní pravidla chování. Umět si utvořit a vyjádřit svůj názor, zhodnotit za přispění dospělého následky vlastního chování v jednoduchých situacích, ve skupině se umět prosadit i podřít, při společných činnostech se domlouvat a spolupracovat, pomáhat druhým, spolupodílet se na rozhodnutích, nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná umět odmítnout, dokázat vzniklé konflikty řešit dohodou.</p>
Činnostní a občanské	<p>Poznávat jiné kultury, vytvářet si povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, přírodou a zemí. Vytvářet si kladný vztah ke školní práci, smysl pro odpovědnost, pracovitost, dokončení započaté práce, pomoc druhým, vážit si výsledků práce. Udržovat pořádek ve vlastních věcech. Odhadovat rizika svých nápadů, mít smysl pro povinnost ve hře, dbát na osobní zdraví a bezpečí. Správně reagovat na pokyny dospělého a řídit se jimi.</p>

5.6 Dílčí vzdělávací cíle

(co pedagog u dítěte podporuje)

<p>Biologická oblast</p>	<p>Dítě a jeho tělo - psychomotorický</p>	<ul style="list-style-type: none"> - osvojení si věku přiměřených praktických dovedností - osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí - rozvoj a užívání všech smyslů
<p>Psychologická oblast</p>	<p>Dítě a jeho psychika - kognitivní</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu - rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření) - získání relativní citové samostatnosti - rozvoj schopnosti sebeovládání - získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci
<p>Interpersonální oblast</p>	<p>Dítě a ten druhý - afektivní</p>	<ul style="list-style-type: none"> - seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému - osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem
<p>Sociálně kulturní oblast</p>	<p>Dítě a společnost - afektivní</p>	<ul style="list-style-type: none"> - osvojení základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije - poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí - rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané

<p>Environmentální oblast</p>	<p>Dítě a svět - kognitivní, psychomotorický</p>	<ul style="list-style-type: none"> - seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu - rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám - rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách
--------------------------------------	---	--

5.7Vzdělávací nabídka
(co pedagog dítěti nabízí)

<p>Biologická oblast</p>	<p>Dítě a jeho tělo - psychomotorický</p>	<ul style="list-style-type: none"> - jednoduché pracovní a sebe-obslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu, úpravy prostředí apod. - manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem; činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují a jejich praktickým používáním - činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí
<p>Psychologická oblast</p>	<p>Dítě a jeho psychika - kognitivní</p>	<ul style="list-style-type: none"> - společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace - přednes, recitace, dramatizace, zpěv - záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenovávání jejich vlastností (velikost, barva, tvar, materiál, dotek, chuť, vůně, zvuky), jejich charakteristických znaků a funkcí - spontánní hra, volné hry a experimenty s materiálem a předměty - činnosti zasvěcující dítě do časových pojmů a vztahů souvisejících s denním řádem - činnosti vedoucí dítě k identifikaci sebe sama a k odlišení od ostatních

		<ul style="list-style-type: none"> - hry na téma rodiny, přátelství apod. - činnosti zajišťující spokojenost a radost, činnosti vyvolávající veselí a pohodu
Interpersonální oblast	Dítě a ten druhý - afektivní	<ul style="list-style-type: none"> - činnosti zaměřené na porozumění pravidlům vzájemného soužití a chování, spolupodílení se na jejich tvorbě - aktivity podporující sblížení dětí - činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí, v němž dítě žije - rodina (funkce rodiny, členové rodiny a vztahy mezi nimi, život v rodině, rodina ve světě zvířat) - mateřská škola (prostředí, vztahy mezi dětmi i dospělými)
Sociálně kulturní oblast	Dítě a společnost - afektivní	<ul style="list-style-type: none"> - aktivity vhodné pro přirozenou adaptaci dítěte v prostředí mateřské školy - spoluvytváření přiměřeného množství jasných a smysluplných pravidel soužití ve třídě - hry zaměřené k poznávání a rozlišování různých společenských rolí (dítě, dospělý, rodič, učitelka) - běžné každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování
Environmentální oblast	Dítě a svět - kognitivní, psychomotorický	<ul style="list-style-type: none"> - přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě (příroda živá i neživá, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, krajina a její ráz, podnebí, počasí, ovzduší, roční období) - přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, kulturních i technických objektů, vycházky do okolí, výlety - aktivity zaměřené k získávání praktické orientace v obci (vycházky do ulic, návštěvy obchodů, návštěvy důležitých institucí, budov a dalších pro dítě významných objektů)

5.8 Očekávané výstupy

(co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže)

<p>Biologická oblast</p>	<p>Dítě a jeho tělo - psychomotorický</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, práce na zahradě apod.) - zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a nářadím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami - vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.) - zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí
<p>Psychologická oblast</p>	<p>Dítě a jeho psychika - kognitivní</p>	<ul style="list-style-type: none"> - poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno - sledovat a vyprávět příběh, pohádku - naučit se z paměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.) - vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všimnout si (nového, změněného, chybějícího) - řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“ - odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory - respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněná a zdůvodněná povinnosti

<p>Interpersonální oblast</p>	<p>Dítě a ten druhý - afektivní</p>	<ul style="list-style-type: none"> - navazovat kontakt s dospělým, kterému je dítě svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho - přirozeně a bez zábrán komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství - dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla
<p>Sociálně kulturní oblast</p>	<p>Dítě a společnost - afektivní</p>	<ul style="list-style-type: none"> - začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti - pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat - adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody - vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)
<p>Environmentální oblast</p>	<p>Dítě a svět - kognitivní, psychomotorický</p>	<ul style="list-style-type: none"> - orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí) - zvládat běžné činnosti a požadavky na dítě kladené i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na

		<p>veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.)</p> <p>- pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.)</p>
--	--	--

5.9 Rizika

Biologická oblast	Dítě a jeho tělo - psychomotorický	<ul style="list-style-type: none"> - neznalost zdravotního stavu a zdravotních problémů dítěte - nedostatečný respekt k individuálním potřebám dětí - nedostatečně připravené prostředí, nedostatečné vybavení náčiním, nářadím, popř. nedostatečné využívání vybavení a dalších možností apod.
Psychologická oblast	Dítě a jeho psychika - kognitivní	<ul style="list-style-type: none"> - málo příležitosti k samostatným řečovým projevům dítěte (spontánním i řízeným) a slabá motivace k nim - nedostatek příležitostí k poznávacím činnostem založeným na vlastní zkušenosti - nedostatek porozumění a ocenění úspěchu či úsilí - nedostatečná motivace dětí k jejich sebevyjádření a sebeuplatnění - spěch a nervozita, omezování možností dítěte dokončovat činnost v individuálním tempu, nevhodné zásahy a přerušování činností dětí dospělým
Interpersonální oblast	Dítě a ten druhý - afektivní	<ul style="list-style-type: none"> - nejednoznačně formulovaná pravidla chování ve vztahu k druhému, nedodržování přijatých pravidel, špatný vzor - nemožnost spolupodílet se na volbě činností a témat, které se v mateřské škole realizují

<p>Sociálně kulturní oblast</p>	<p>Dítě a společnost - afektivní</p>	<ul style="list-style-type: none"> - příliš mnoho nefunkčních pravidel ve skupině, děti se nepodílejí na jejich vytváření, ne všichni je dodržují (např. někteří dospělí) - nedostatek příležitostí k rozvoji uměleckých dovedností dítěte a k vytváření jeho estetického vztahu k prostředí, ke kultuře a umění
<p>Environmentální oblast</p>	<p>Dítě a svět - kognitivní, psychomotorický</p>	<ul style="list-style-type: none"> - nedostatek příležitostí vidět a vnímat svět v jeho pestrosti a změně, v jeho dění a řádu - jednotvárná, málo rozmanitá nabídka činností, málo podnětné, málo pestré a málo obměňované prostředí, nebo prostředí nepřehledné, neupravené, neuspořádané, s nadbytkem hraček a věcí

6Vzdělávací obsah v MŠ speciální

(INTEGROVANÉ BLOKY)

Barevný svět v naší školce

*Ze čtyř pastelových pruhů,
kreslí slunce s deštěm duhu.
Pastelky se po obloze,
vozí za tmy v malém voze.*

I.

Pastelka červená

**BARVY, VŮNĚ A
CHUŤ PODZIMU**

IV.

Pastelka žlutá

**TĚŠÍME SE NA
PRÁZDNINY**

ČERVEN

Naše tělo

ZÁŘÍ

My jsme
malí
kamarádi

ŘÍJEN

Měla babka
čtyři jabka

II.

Pastelka modrá

**VLÁDA PANÍ
ZIMY**

PROSINEC

Těšíme se na
Vánoce

LEDEN

Zvířátka
v zimě

ÚNOR

Z pohádky
do pohádky

III.

Pastelka zelená

**JARNÍ
PROBOUZENÍ**

BŘEZEN

Travička
zelená, to je
moje potěšení

DUBEN

Překvapení pro
moji maminku

KVĚTEN

Dopravní
školička

6.1 PODZIM

I. integrovaný blok: BARVY, VŮNĚ A CHUŤ PODZIMU

Záměr bloku:

Hlavní myšlenkou je nejen vnímat kouzlo podzimu a seznámit se s jeho charakteristickými prvky, ale i rozvíjet emoce. Tento integrovaný blok je zaměřen na vytváření co nejlepších podmínek pro přijetí dětí do kolektivu mateřské školy po prázdninách, na jejich adaptaci, seznamování s kamarády, režimem dne v MŠ, seznámení se značkou, místy, kam si odkládám věci, na rozvoj schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem a s vrstevníky. Cílem projektu je rozvíjení citového vnímání dětí, porozumění druhům emocí, uvědomění si pocitů i prostřednictvím empatie a snaha umět se vcítit do pocitů ostatních. Děti se seznámí nejen s prostředím MŠ, ale také s místem, ve kterém žijí. Budou pozorovat změny a proměny přírody na podzim, uvědomí si význam životního prostředí pro člověka, jak o něj pečovat. Seznámí se s plody podzimu, sklízí ovoce a zeleniny. Uvědomí si význam lidské práce (např. hrabání listů) a budou pozorovat, jak se připravují zvířátka na blížící se zimu, kam odlétají ptáci a jak jim můžeme pomoci. Vzpomeneme i na dušičky. Neoddělitelnou součástí bloku je individuální práce s nově přichozími dětmi, jejich začlenění do kolektivu ostatních dětí, také postupné překonávání eventuálních adaptačních potíží ve spolupráci s rodinou.

ČASOVÉ VYMEZENÍ:

Podtémata:

1) My jsme malí kamarádi (září) Adaptace dětí, seznamování s kamarády, tvorba společných pravidel chování, já- (můj domov a rodina), naše třída, hymna třídy, soužití ve třídě. Vytváření důvěry ve školní prostředí a další pedagogické pracovníky. Naplnění kladného emočního a pestrého prostředí s přiměřeným množstvím podnětů.

2) Měla babka čtyři jabka (říjen)- Podpora zájmu dětí o přírodu a její změny, plody podzimu (ovoce a zelenina) – poznávání všemi smysly. Seznámení s písničkami (Koulelo se koulelo červené jablíčko, Měla babka čtyři jabka) nebo říkankami (Foukej, foukej větříčku, Vezmi žlutou tužku). Seznámení a procvičování základních 4 barev (jablko-červené, hruška-zelená, švestka- modrá, banán žlutý).

3) Počasí je na draka (listopad) Rozmary počasí, jak se oblékat, jak se zvířátka a celá příroda připravují na zimu, jak se stromy a keře loučí se zvířátky, tvorba herbáře z opadáných listů, proč třeba zaoráváme pole. Výroba a pouštění draka, písnička „Vyletěl si pyšný drak“, jak fouká vítr apod.

Dílčí vzdělávací cíle:

- Rozvoj pohybových schopností, vytvoření návyku potřeby pravidelného pohybu, uvědomování si vlastního těla.
- Posilovat smyslové vnímání na základě vlastní zkušenosti, rozvoj hrubé a jemné motoriky.
- Rozvoj vyjadřovacích schopností, výslovnosti, myšlení, pěveckých a výtvarných schopností pomocí námětů z podzimní přírody.

- Rozvíjet poznatky o hodnotách přátelství, o chování k sobě navzájem. Stanovením pravidel usnadnit adaptaci dětí na nové prostředí.
- Posilovat osobnost dítěte, jeho prosociální postoje k ostatním dětem, k rodině i k ostatním dospělým v MŠ.
- Získávání základních návyků osobní hygieny a sebeobsluhy.
- Probouzet úctu k rodině, k domovu, ke všem živým tvorům kolem nás.

Vzdělávací nabídka:

- Rozhovory při ranních hrách, komunikace s ostatními dětmi a učitelkou.
- Práce s literárními texty, s obrazovým materiálem.
- Kolektivní hry a práce, dramatizace, hry v roli, improvizace, využití mimiky a gest.
- Jednoduché pohybové hry a hry s pravidly.
- Zpívání u klavíru s učitelkou, s doprovodem na rytmické nástroje a hrou na tělo.
- Volné výtvarné činnosti, poznávání výtvarného materiálu, kreslení na základě prožitků a citových vztahů.
- Hry se zvukovými hračkami zaměřené na citlivé rozlišování zvuků.
- Konstruktivní činnosti – stavebnice, práce s různými materiály (přírodninami, papírem, apod.)
- Volné hry ve třídě i na hřišti.
- Hra s prstovými loutkami a maňásky, návštěva divadelních představení - rozvoj řeči a vyjadřovacích schopností.
- Rituály – Domeček počasí, tělovýchovné chvílky – cvičení s Dádou, ranní kruh-přivítání se, oslavy svátků – činnosti zaměřené na stmelení kolektivu a navazování přátelství.
- Činnosti zaměřené na všestranný tělesný rozvoj a psychiku dětí - HIPOTERAPIE, CANISTERAPIE, návštěva SOLNÉ JESKYNĚ, SNOEZELEN.

Očekávané výstupy:

- Posilování všech svalových oblastí, správně se orientovat v prostoru herny, zvládat chůzi a běh volně po herně mezi překážkami.
- Částečná samostatnost v hygieně a sebeobsluze.
- Prostřednictvím smyslového vnímání (hmat, chuť, čich, sluch, zrak) rozlišovat předměty, s kterými přijde bezprostředně do styku, upevňovat koordinaci drobných prstových svalů, obratnost ruky, oční kontakt.
- Znát své jméno i jména svých kamarádů, umět pojmenovat osoby v rodině.
- Umět správně reagovat na pokyny.
- Umístit podle pokynů (na, do, u), rozlišovat velký – malý.
- S podporou dospělého zazpívat tři písničky, snažit se o udržení tempa písničky, spojit zpěv s pohybem a hrou na dětské hudební nástroje, postupně rozlišovat ticho a hlasitě.
- Snažit se srozumitelně vyjádřit svoje potřeby a přání, přednášet říkadla za pomoci druhé osoby, soustředěně vyslechnout krátký text, snažit se komunikovat a zřetelně vyslovovat.

- Spontánně kreslit podle vlastní volby, slovně vyjádřit co nakreslil, kreslit na základě citového prožitku, přejít od kresby k malbě.
- Přizpůsobovat se změnám, soustředit se na činnosti, alespoň krátkou chvíli.

Rizika:

- Nedostatečná znalost zdravotního stavu dítěte.
- Jednotvárná, nepřiměřená a málo pestrá nabídka činností.

6.2 ZIMA

II. integrovaný blok: VLÁDA PANÍ ZIMY

Záměr bloku:

Tento blok zahrnuje období Vánoc, počátek zimy a její průběh. Děti přivítají Mikuláše besídkou, prožijí neopakovatelnou a mimořádnou atmosféru příprav na vánoční svátky. Při tvorbě vánočních přání, zdobení vánočních perníčků apod. se snažíme rozvíjet kreativitu dítěte. Zaměříme se na objevování samostatného tvůrčího procesu, na vyjadřování pocitů, postojů a představ a to prostřednictvím různorodých výtvarných, pracovních a dalších činností. Celkově podporujeme estetické vnímání a rozvíjíme fantazii, představivost, ale i hudební cit při nácvičce vánočních koled poslechem, hrou na tělo, pohybovým vyjádřením nebo jen relaxací. Dále se děti seznámí s hlavními znaky zimy a dozví se o životě zvířátek v tomto období. Závěr tohoto bloku je věnován pohádkám. Kdy se děti seznámí s pojmy, jako je kniha, divadlo, pohádkové bytosti. Prostřednictvím pohádek poznají kladné a záporné vlastnosti, které jim mají ukázat cestu, proč např. poslouchat maminku?

ČASOVÉ VYMEZENÍ:

Podtémata:

1) Těšíme se na Vánoce (prosinec)- *Prioritou tohoto podtématu je prožitek během příprav na vánoční tradice. Děti si připraví překvapení pro Mikuláše, napíší dopis Ježíškovi, upečou si vánoční perníčky, dozví se, proč tyto svátky slavíme, navzájem si vyrobíme dárečky a zakončíme vánoční besídkou.*

2) Zvířátka v zimě (leden)- *Děti se dozví, co je to zima, jaké jsou její typické znaky, vymodelují si sněhuláka, vystříhnou si vločky, zjistí, co se stane se sněhem a rampouchy, když vysvitne sluníčko. Prostřednictvím pohádek a písniček se dozví děti, jak jednotlivá zvířátka zimu přežívají. Vyrobí si např. ptačí budku, nasypou ptáčkům zrníčka. Zakončením této části je pak karneval jednotlivých zvířátek.*

2) Z pohádky do pohádky (únor)- *Je nutné neustále podporovat řečovou aktivitu, učit děti navazovat verbální i neverbální kontakt. Neostýchat se domluvit slovy i gesty. Děti se dozví, jak se mají ke knize chovat, seznámí se s různými hmatovými i zvukovými knížkami, zjistí, že každá pohádka končí dobře, ale že je třeba si z ní vzít i ponaučení. Vyrobí si svou vlastní knížku, Výstupem tohoto podtématu je společný*

prožitek, kdy si děti zkusí kolektivně zahrát pohádku podle jejich přání.

Dílčí vzdělávací cíle: - vytváření zdravých tělesných návyků

- Rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností, vnímání, naslouchání, porozumění, výslovnosti, vyjadřování.
- Rozvoj tvořivosti, tvořivého myšlení, řešení problému, tvořivého sebevyjadřování.
- Rozvoj schopnosti sebeovládání.
- Seznamování s pravidly ve vztahu k druhému, rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respekt.
- Rozvoj a užívání všech smyslů.
- Rozvoj sluchových dovedností, rozeznávání zvuků, rozšiřovat poznatky o hudebních nástrojích.

Vzdělávací nabídka:

- Hudebně pohybové hry, pohybové činnosti, tělovýchovné chvílky, pobyt venku.
- Samostatný projev na určité téma, vyprávění podle obrázků.
- Spontánní hra, činnosti zajišťující radost a spokojenost, veselí a pohodu.
- Spolupráce ve skupině, seberealizace při dramatizaci pohádky.
- Činnosti zaměřené k poznávání lidského těla a jeho částí, grafické činnosti.
- Pěvecké činnosti, sluchové hry, poslech dětských písniček na kazetách, CD.

Očekávané výstupy:

- Snažit se zvládat poskoky snožmo na místě, lezení, plazení, chování po schodech, vyběhnout na smluvený signál, válet sudy, snažit se dodržovat pravidla hry.
- Správně vyslovovat, ovládat dech, tempo, pojmenovat to, čím je dítě obklopeno.
- Řešit problémy, úkoly, postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí.
- Zachytit a vyjádřit své prožitky slovně, výtvarně.
- Navozovat kontakty, přirozeně komunikovat, dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla.
- Mít povědomí o významu čistoty a zdraví, správně zacházet s běžnými předměty denní potřeby.
- Rozlišování zvuků a hlasů zvířat, rytmicky doprovázet jednoduché melodie, aktivně se zapojit do zpěvu, poznat známou píseň podle melodie, snažit se vyjádřit hudbu pohybem.

Rizika:

- Nedostatečná motivace dětí k jejich sebevyjádření.
- Příliš mnoho nefunkčních pravidel ve skupině dětí.
- Nedostatek porozumění a ocenění úsilí ve skupině.

6.3JARO

III. integrovaný blok: JARNÍ PROBOUZENÍ

Záměr bloku:

V tomto bloku umožňujeme dětem poznávat změny a děje v přírodě, která se probouzí ze zimního spánku, seznamují se s ochranou přírody (živé a neživé), zároveň však s tím, co přírodu poškozují. Prohlubovat v dětech touhu poznávat své okolí i svět a ptát se na vše, co s ním souvisí. Hravou formou vést děti k pozorování neustále se měnícího počasí a jeho vlivu na každodenní život člověka. Snažit se vidět, že lidé jsou různí, proč žijí na určitém místě a jakým způsobem. Přivést děti k povědomí o jiných kulturách a národnostech, orientaci v prostoru, užívání smyslů. Nezapomeneme ani na maminku, kdy si děti připraví pro svou maminku překvapení, povyprávíme si, jaká je naše maminka, představíme si velikonoční tradice (kraslice, pomlázka apod.). Tato oblast se věnuje formování celé osobnosti dítěte a vytváří odpovědný přístup nejen k přírodě, ale i lidem. Závěr tohoto bloku je věnován dopravě pozorováním silničního provozu, seznamování dětí s dopravními prostředky a integrovaným záchranným systémem.

ČASOVÉ VYMEZENÍ:

Podtémata:

1) Travička zelená, to je moje potěšení (březen) - *Teta chřipka- zaměření se na vnímání svého těla a jeho částí- (hlava ramena, kolena), pohybová hra na bacily a prevence proti nim. Děti přivítají sluníčko, první jarní sněženko, zasejí svoji první jarní travičku, o kterou se budou pravidelně starat, naučí se k ní i písničku. Postupně budou pozorovat přírodu, jak se probouzí.*

2) Překvapení pro moji maminku- (duben) *V tomto období si děti namalují velikonoční kraslice, seznámí se s velikonoční pomlázkou a dalšími tradicemi Velikonoc. Ke dni matek se naučí básničku a připraví si pro maminku překvapení, současně si svou maminku i namalují a povyprávíme si, jaká je naše maminka. V závěru tohoto bloku si pak společně vyrobíme Ježibabí dobroty a odletíme na koštěti.*

3) Dopravní školička (květen) – *Hravou formou vést děti k pozorování silničního provozu, seznamování dětí s dopravními prostředky, jejich zvuky brm, brmm, hů šiší, tydýt apod. (návštěva nádraží, dopravního hřiště), pohádka O smutném semaforu, písnička Jede, jede mašinka. Určování (pravá- levá str.), Integrovaný záchranný systém- (básnička „158 znám, policii zavolám“).*

Dílčí vzdělávací cíle:

- Procvičování svalových skupin těla, pohybu podle vzoru a pokynu.
- Zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky.
- Rozvoj komunikativních a interaktivních dovedností a kultivovaného projevu.
- Rozvoj paměti a pozornosti.
- Rozvoj a kultivace mravního a estetického vnímání, cítění a prožívání.
- Vytváření pro – sociálních postojů (rozvoj citlivosti, tolerance, respektu,

přizpůsobivosti).

- Seznamování se světem lidí a zvířat, jejich prostředím.

Vzdělávací nabídka:

- Pohybové činnosti – cvičení s hudbou, hudebně pohybové hry, s říkadly, s náčiním.
- Činnosti v oblasti hygieny, stolování, oblékání, úklid.
- Hry a činnosti zaměřené k poznávání a rozlišování zvuků, užívání gest.
- Hry a činnosti ke cvičení paměti, úkony procvičující orientaci v prostoru i rovině.
- Hry na téma rodina, výlety do okolí, návštěvy dětských kulturních akcí.
- Společenské hry, dramatické činnosti.
- Hry na téma dopravy, cvičení bezpečného chování v dopravních situacích.

Očekávané výstupy:

- Snažit se zvládat koordinaci ruky a těla v rámci svých možností.
- Zvládat sebeobsluhu a různé pracovní činnosti (úklid hraček apod.).
- Formovat otázky a odpovídat, domluvit se slovy i gesty.
- Snažit se řešit problémy, úkoly, postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí.
- Být citlivý ve vztahu k živým bytostem, k přírodě, k věcem.
- Přirozeně komunikovat, navozovat a udržovat dětská přátelství, spolupracovat, vzájemné soužití.
- Zachycovat skutečnosti ze svého okolí.

Rizika:

- Nedostatek příležitostí k poznávacím činnostem založeným na vlastní zkušenosti.

6.4LÉTO

VI. integrovaný blok: TĚŠÍME SE NA PRÁZDNINY

Záměr bloku:

Tato část projektu přináší dětem informace o tom, co je to zdraví a co jej podporuje, jak o něj pečovat a především pak prevenci proti úrazům v době velkých letních prázdnin. Seznámení dětí i s tím, co jíme, které potraviny jsou pro ně prospěšné a které ne. Pomáháme jim nalézat souvislosti mezi jídlem, stolováním a zubní hygienou. Učíme děti vnímat, co všechno se zdravím souvisí, co jej posiluje a co poškozuje. Seznamujeme je s částmi vlastního těla, péčí o něj a jeho zdravý vývoj. Snažíme se rozlišovat dobro a zlo a obě etické kategorie vidět ve vztahu ke zdraví. Chápat, že zdraví je i dodržování správné životosprávy. S tím souvisí bezpečnost a dodržování základních pravidel bezpečného pohybu nejen ve světě, ale i na silnici.

ČASOVÉ VYMEZENÍ:

Podtémata:

1) Naše tělo (červen) *V této části se zaměřujeme především na prevenci našeho zdraví, jak o své zdraví pečovat a s ním pak spojené i letní prázdniny. Povyprávíme si, kde všude můžeme trávit prázdniny.*

Díličí vzdělávací cíle:

- Rozvoj a užívání všech smyslů.
- Osvojení si další formy vzdělávání (výtvarné, pohybové, hudební, dramatické).
- Rozvoj kultivace fantazie a představivosti.
- Ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými.
- Rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, citové samostatnosti).
- Vnímat a přijímat základní hodnoty, vytvoření podvědomí o mezilidských morálních hodnotách.
- Rozvoj schopností přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám, poznávání jiných kultur.

Vzdělávací nabídka:

- Činnosti zaměřené k poznávání lidského těla a jeho částí, jejich využití v praktickém životě, grafické činnosti.
- Vyřizování vzkazů a zpráv, rytmické hry, slovní hádanky, dramatizace jednoduchých pohádek.
- Úkony procvičující orientaci v prostoru i v rovině, smyslové hry a činnosti na rozvoj postřehu, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti.
- Hry a situace, kde se dítě učí chránit si nejen své soukromí a bezpečí, ale i druhých.
- Hry pro rozvoj vůle, vytrvalosti a sebeovládání, dramatické činnosti - předvádění a napodobování různých typů chování člověka. Mimické vyjadřování nálad – úsměv, pláč, hněv, údiv, zloba, vážnost apod.
- Různorodé společenské hry – skupinové aktivity (námětové hry, dramatizace, konstruktivní a výtvarné činnosti), podílet se společně na průběhu a realizaci.
- Kladení otázek a hledání odpovědí, řešení problému, vyprávění, poslech.

Očekávané výstupy:

- Mít povědomí o významu čistoty a zdraví, zacházet s běžnými předměty denní potřeby.

- Vést rozhovor, naslouchat druhým, sledovat řečníka i obsah, neskákat druhým do řeči.
- Vyjadřovat svou fantazii a představivost.
- Bránit se projevům násilí, ubližování, ponižování, chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi i dospělými.
- Rozhodovat o svých činnostech, odloučit se na určitou dobu od rodičů, být aktivní i bez jejich opory, vyjádřit souhlas i nesouhlas.
- Dodržovat pravidla her a jejich činností, zacházet šetrně s hračkami a knížkami apod., vyjadřovat se v hudebně pohybových činnostech.
- Chovat se přiměřeně a bezpečně doma, v MŠ, na hřišti, v obchodě, v divadle a při jiných akcích.

Rizika:

- Nedostatek příležitostí vidět a vnímat svět v jeho pestrosti a změně, v jeho dění a řádu.
- Spěch a nervozita, omezování možností dítěte dokončovat činnost v individuálním tempu, nevhodné zásahy a přerušování činností dětí dospělým.

7Hodnocení a evaluační činnosti v MŠ speciální

7.1Evaluační systém v mateřské škole

Evaluací se rozumí průběžné vyhodnocování poskytovaného vzdělávání a jeho výsledků, které slouží pro zkvalitnění činnosti školy. Evaluace se uplatňuje při tvorbě Školního vzdělávacího programu, je pravidelně analyzována a konfrontována s třídními vzdělávacími programy. Analyzován je i běžný pedagogický proces a z výsledků jsou vyvozovány

odpovídající závěry. Vnitřní evaluace probíhá na úrovni tříd, tu provádí jednotlivý pedagog a na úrovni školy ji provádí celý pedagogický sbor.

Evaluace a autoevaluace vychází z (metody a postupy):

- Pozorování a opakované pozorování dětí (sledování a hodnocení jednotlivých pokroků)
- Pozorování herních aktivit dítěte
- Rozhovorů s dětmi a s rodiči
- Pedagogických porad
- Hospitační činnosti ředitelky, zástupce ředitele školy
- Analýz a hodnocení třídní i individuální dokumentace
- Poradenství (školní psycholog, autistická poradna, logopedie)
- Anket, dotazníků
- Analýz ŠVP a podmínek školy

Evaluace a hodnocení na úrovni Školního vzdělávacího programu

Provádíme 1x ročně (konec školního roku) na základě:

- Formálního a obsahového zpracování – úplnost a přehlednost
- Naplnění cílů a záměrů ŠVP
- Kvality podmínek vzdělávání (předpoklady, okolnosti, situace)
- Způsobu zpracování a realizace vzdělávacího obsahu, obsahové a formální kvality tematických celků
- Propojenosti a souladu s RVP PV
- Otevřenosti ŠVP – rozvoj školy, zkvalitňování vzdělávání
- Příspěvků rodičů (dotazníky, náměty) – 1x ročně
- Hospitační činnosti ředitelky
- Průběhu vzdělávání – pedagogického stylu (metody a formy práce, metodické a diagnostické postupy)
- Vzdělávací nabídky (TVP a naplnění, promyšlenost, plánovitost, činností, naplnění cílů)
- Výsledků vzdělávání – vzdělávacího přínosu u dětí – individuálních pokroků

Evaluace a hodnocení na úrovni Třídního vzdělávacího plánu

Provádíme ji 2x ročně (pololetí, konec školního roku – PORD) na základě:

-Zpětné vazby tematických částí:

- Hodnocení po skončení každé tematické části – zpětná vazba
- Průběžné vyhodnocení, jak zvolené činnosti napomohly naplnění cílů
- Průběžné zaznamenávání:
 - nejsilnějších zážitků dětí
 - co děti nejvíce oslovilo, zaujalo
 - co se ten den naučily nebo dozvěděly nového
 - jak zvolené činnosti napomohly k naplnění cílů, zda byly pestré nebo jednostranné
- co se nepodařilo

Diagnostika dítěte

- Vychází ze znalosti výchozího vývojového stupně dítěte a z očekávaných kompetencí RVP.
- Pedagog sleduje rozvoj dítěte s přihlédnutím k jeho zdravotním problémům a spolupracuje se SPC.
- Rodiče při nástupu dítěte do MŠ vypracují „Vstupní dotazník dítěte“.
- Minimálně 3x do roka zpracováváme a zapisujeme vývoj dítěte v jednotlivých oblastech. PORD (plán osobnostního rozvoje dítěte), záznamy o dětech jsou důvěrné.
- Průběžné zaznamenávání (pozorování dítěte).
- Projevy dětí – popisně, empaticky, především pozitivně.
- Potřeby dítěte, zájmy, talent.

Autoevaluace (sebehodnocení vlastní práce učitelky)

- Každý den ústní hodnocení denních činností společně s kolegy, jaké jsme použily metody, prostředky, jaká byla komunikace, organizace, odezva u dětí, výsledky práce, plánování dalších postupů
- Zpětná vazba, kterou poskytuje vnitřní a vnější prostředí MŠ, především děti
- Plnění povinností, přínos pro školu
- Vlastní chování, komunikace a interakce – vlastní příklad dětem, vstřícnost, reakce na potřeby dětí, práce s hlasem apod.
- Schopnost týmové práce a spolupráce – tvorba TVP, využívání evaluačních procesů, spolupráce s rodiči
- Uplatnění dalšího vzdělávání v praxi
- 2x ročně písemný zápis (pololetí, konec školního roku) – celkový průběh, zvolené metody, formy, postupy a prostředky práce vzhledem k reakcím dětí a jejich vzdělávacímu přínosu
- Hodnocení podmínek výchovně vzdělávací práce

Hodnocení provozních zaměstnanců

- Provozní zaměstnanci jsou nedílnou součástí celého týmu mateřské školy, vědomě i nevědomě vstupují do procesu vzdělávání během celého dne – stolování, hygiena apod. Proto je důležité, aby styl jejich práce a přístup k dětem byl jednotný a korespondoval s cíli, zásadami a pravidly ŠVP, TVP, zejména v oblasti komunikace a interakce s dětmi, učitelkami i rodiči
- Komunikace a interakce s dětmi a s učitelkami
- Respektování individuálních zdravotních a vývojových zvláštností u dětí
- Postoj a práce, který napomáhá osobnímu rozvoji a spokojenému životu dětí v MŠ
- Dobré výsledky ve své práci, čistota prostředí, dodržování sanitačního řádu
- Vnější evaluace
- Za jeden z důležitých evaluačních procesů pro mateřskou školu považujeme hodnocení rodičů a jejich rodinných příslušníků.

Rodiče mají právo:

- Svobodný přístup k informacím.
- Variabilně využívat režimu dne (po dohodě)
- Vstupovat do třídy a účastnit se her a různých akcí školy

-Formou anonymního dotazníku se 1x ročně vyjadřují k práci školy a pracovníků

Zpětná vazba od rodičů:

- Denní rozhovory při předávání dětí
- Rozhovory při příležitostných a organizovaných akcích
- Dotazník 1x ročně

Další podněty vnější evaluace

- Chování a vzdělávání dětí v základní škole – setkávání pedagogů ZŠ a MŠ, předávání informací.
- Ohlasy po školních akcích a veřejných vystoupeních dětí.
- Zájem rodičů o umístění dětí do mateřské školy.
- Zjištění a hodnocení ČŠI a jiných kontrolních orgánů.

Využití získaných poznatků a závěrů

Získané výsledky vyjádříme formou závěrečné analýzy, ve které sledujeme:

- cíl evaluace
- shrnutí poznatků, informací a jejich následný rozbor
- zjištění příčin nedostatků a hledání cest k jejich nápravě

